

ОБЩИНА РАДОМИР

**ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ
ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО
РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ
В ОБЩИНА РАДОМИР ЗА ПЕРИОДА
2020/2022 г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
1. Въведение	3
2. Анализ на състоянието и потребностите от обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Радомир.	4-8
3. Мисия, визия, стратегически цели и приоритети за изпълнението на общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Радомир	8-16
4. Система за наблюдение и оценка на общинската стратегия	16

ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Радомир 2020-2022 е разработена като секторна политика и е естествено продължение и надграждане на целите и приоритетите, заложи в предишната такава Общинска стратегия (2017-2019). Основава се на действащото законодателство в образователната система - чл. 197 от Закона за предучилищното и училищното образование (обн. ДВ бр. 79 от 13.10.2015 г.) и чл. 5 от Наредбата за приобщаващото образование (приета с ПМС № 286 от 04.11.2016 г.)

Законът за предучилищното и училищното образование разглежда личностното развитие като пресечната точка за междусекторните политики и грижата за деца на всички равнища на управление - на общинско, областно и национално ниво. Подкрепата стартира в образователните институции, но се реализира ефективно чрез сътрудничеството между отделните сфери – социална, здравна, образователна, а това сътрудничество се случва преди всичко на местно ниво. Подкрепата за личностно развитие дава на общините платформа, върху която да организират и координират различните услуги за децата. Основа за планиране на подкрепата са областната и общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие.

Държавният образователен стандарт за приобщаващо образование регламентира организиращия принцип на подкрепата за личностно развитие като обща и допълнителна. Общата подкрепа за личностно развитие е насочена към развитието на потенциала на всяко дете и ученик, а допълнителната - към деца и ученици със специални образователни потребности, в риск, с изяви дарби, с хронични заболявания.

Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Радомир 2020-2022г. е ориентирана към реализиране на политики и мерки, които осигуряват правото на достъп до качествено образование, удовлетворяване на образователните потребности и развитието на способностите на всяко дете и ученик.

Съгласно нормативната уредба, институциите в системата на предучилищното и училищното образование осигуряват подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, съвместно с държавните и местните органи и структури, и доставчиците на социални услуги. Подкрепата за личностно развитие следва да осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията на децата и учениците.

Разработването на Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Радомир 2020-2022г. е организирано от кмета на Община Радомир, съгласно чл.197 на Закона за предучилищното и училищно образование.

АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО И ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА РАДОМИР

1. Демографски профил на община Радомир

Към 31.12.2018 г. населението на община Радомир наброява **18253** души.

Таблица 1. Брой и прираст на населението в община Радомир (бр.,%)

	2016г.			2017г.			2018г.			Прираст 2018г. -2016г. %
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	
Жени										Общо
Община Радомир	18939	9350	9589	18614	9196	9418	18253	8973	9280	-3,6

Източник: Национален статистически институт

Тенденцията на намаляване на населението се наблюдава във всички общини на територията на област Перник. За община Радомир прирастът е -3,6%. И е в резултат на отрицателните демографски процеси, характерни за цялата страна.

Таблица 2. Брой и прираст на населението на възраст от 0-19 г. в община Радомир

	2016г.		2017г.		2018г.		Прираст на населението на възраст от 0-19г. 2018/2016 г. (%)
	На възраст 0-19 г. бр.	Дял от общото население	На възраст 0-19г. бр.	Дял от общото население	На възраст 0-19 г. бр.	Дял от общото население	
Общо за странат	1310615	18,5	1317408	18,7	1320392	18,9	0,7
Област Перник	19482	15,7	19623	16,0	19575	16,2	0,5
Радомир	2779	14,7	2768	14,9	2746	15,0	-1,2

Източник: Национален статистически институт

Населението на възраст от 0-19 години в област Перник нараства с 0,5%. Нарастването на областно ниво, макар и с малко е добър признак. За съжаление в община Радомир за тази възрастова група е налице тенденция на намаляване броя на лицата във възрастовата група 0-19 г.

Таблица 3. Брой и прираст на живородените в община Радомир

	2016г. (бр.)			2017г. (бр.)			2018г. (бр.)			Прираст 2018/2016г. (%)
	Общо	Момчета	Момичета	Общо	Момчета	Момичета	Общо	Момчета	Момичета	
Общо за страната	64984	33375	31609	63955	732787	31168	62197	32144	30053	-4,3
Област Перник	950	517	433	922	468	454	933	479	454	-1,8
Община Радомир	118	73	45	114	49	65	135	71	64	14,4

Източник: Национален статистически институт

Броят на живородените на територията на област Перник през 2018г. възлиза на 933 деца, като нараства с 11 деца спрямо предходната 2017 г. В община Радомир за 2018г. има 135 деца, с 21 повече от предходната 2017г. А живородените деца през 2016 г. са с 4 повече от 2017г. Следователно - спад в броя на живородените през 2017 г. и нарастване през 2018г. Положителен прираст – 14,4%

В резултат на представената демографска тенденция в община Радомир (2016г.-2019г.) се налагат следните изводи: продължава процесът на намаляване на населението в общината. Нивото на раждаемостта в община Радомир нараства. Има лек спад в броя на лицата от 0-19г.

2.Анализ на образователната мрежа на община Радомир

2.1. Детски градини

Броят на детските градини в община Радомир за трите учебни години - 2016/2017 г., 2017/2018 г. и 2018/2019 г. остава непроменен - 3 броя в община Радомир - ДГ „Радомирче“, ДГ „Слънце“, ДГ „Осми март“.

Таблица 4. Брой деца и брой групи в детските градини на територията на община Радомир

	Брой деца			Брой групи		
	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Община Радомир	522	530	517	22	21	20

Източник: Национален статистически институт

Анализът в Табл. 4. показва, че броя на децата в ДГ през 2016/2017 г. е по -малък от броя на децата през 2017/2018г., но са повече с 5 в сравнение с 2018/2019г. Броят на групите намалява с една в периода 2016-2019 г.

Таблица 5. Брой места в детските градини на територията на община Радомир

	Брой места			Брой места на 100 деца		
	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Община Радомир	525	543	547	101	102	106

Източник: Национален статистически институт

Сравнявайки броя на децата и броя на местата в детските градини за периода 2016-2019г. става ясно, че капацитетът на тези учебни заведения отговаря на нуждите в Общината.

Таблица 6. Брой деца до 7 год. със специални образователни потребности, с хронични заболявания и с проблемно поведение в община Радомир

	Брой деца до 7 г.		Брой деца със специални образователни потребности		Брой деца с хронични заболявания		Брой деца с проблемно поведение		
	2017/2018	2018/2019	2017/2018	2018/2019	2017/2018	2018/2019	2017/2018	2018/2019	2017/2019
Община Радомир	536	543	5	9	4	5	0	0	4

Източник: РУО-Перник

Анализирайки данните за община Радомир, от табл. 6 става ясно, че за периода 2017-2019 г. броят на децата със СОП до 7 годишна възраст, нараства със седем. Учениците със специални образователни потребности се увеличават с 4., а при хронично болните броя им се увеличава с 1. Няма деца и ученици с проблемно поведение. Децата с изявени дарби са 4 за периода 2017-2019г.

Таблица 7. Педагогически персонал в детските градини в община Радомир

	2016/2017 (бр.)	2017/2018 (бр.)	2018/2019 (бр.)
Община Радомир	49	48	45

Източник: Национален статистически институт

От всички 49 педагогически специалисти, работещи в ДГ на територията на община Радомир 80% имат нужда от специализирано обучение за работа с деца с изявени дарби и деца с проблемно поведение.

2.2. Училища

Структурата на училищната мрежа в община Радомир към 31.12.2019 г. включва 8 броя училища - НУ „Архимандрит Зиновий“, ОУ „Христо Смирненски“, ОУ „Христо Ботев“ - село Дрен, ОУ „Христо Ботев“ - село Гълъбник, ОУ „Иван Вазов“ - село Извор, СУ „Св. Св. Кирил и Методий“, ТПГ „Н. Й. Вапцаров“, ПГТ „Юрий Гагарин“.

Таблица 8. Брой учащи в община Радомир

	Брой учащи в общообразователни и специални училища			Брой учащи в професионални училища			Брой учащи общо		
	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Община Радомир	1197	1117	1111	358	371	333	1555	1488	1444

Източник: Национален статистически институт

При броя на учащите се в Общината се забелязва намаление с 44 ученици. Този факт до голяма степен е свързан повече с демографските фактори и миграционните процеси и по-малко с обхвата и задържането на учениците в образователната система.

Таблица 9. Брой ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, с проблемно поведение и с изяви дарби в община Радомир

	Брой на учениците		Брой ученици с изяви дарби		Брой ученици със специални образователни потребности		Брой ученици с хронични заболявания		Брой ученици с проблемно поведение	
	2017/2018	2018/2019	2017/2018	2018/2019	2017/2018	2018/2019	2017/2018	2018/2019	2017/2018	2018/2019
Община Радомир	1621	1586	4	0	56	53	34	40	24	74

Източник: РУО-Перник

Информацията от табл. 9 показва промяна в броя на учениците с изяви дарби в община Радомир, както и намаляването в броя на учениците със СОП. Увеличили са се учениците с хронични заболявания с 6, както и учениците с проблемно поведение.

Таблица 10. Брой учители в общообразователните и професионалните училища в община Радомир

	2016/2017 (бр.)	2017/2018 (бр.)	2018/2019 (бр.)
Община Радомир	107	108	115

Източник: Национален статистически институт

Броят на учителите се е увеличил за периода 2016-2019г. с 8. Педагогическите специалисти в училищата на територията на Общината, които са обучени да работят с надарени деца и с деца с проблемно поведение са се увеличили в периода 2017-2019г. с 51%. Нуждаещите се са 81.

Таблица 11. Напуснали основно образование в община Радомир.

	2015/2016г. (бр.)	2016/2017г. (бр.)	2017/2018г. (бр.)	Прираст 2017/2018г. спрямо 2015/2016г.
Община Радомир	33	29	17	-48,5

Източник: Национален статистически институт

Данните, относно напусналите образователната система за община Радомир имат намаляваща тенденция. В процентно отношение това е -48,5. Тази тенденция е в резултат на действащия от 2017/2018 учебна година Механизъм за обхващане и в ключване в образователната система на децата и учениците.

Таблица 12. Брой на учениците в община Радомир с наложени санкции, съгласно чл. 199, ал. 1, т. 1-5 от ЗПУО

Община	Бр. ученици с наложени санкции по чл. 199, ал. 1, т. 2 от ЗПУО /забележка/		Бр. ученици с наложени санкции по чл. 199, ал. 1, т. 1 от ЗПУО /преместване на друго паралелка/училище/		Бр. ученици с наложени санкции по чл. 199, ал. 1, т. 3 от ЗПУО /предупреждение за преместване в друго училище/		Бр. ученици с наложени санкции по чл. 199, ал. 1, т. 4 от ЗПУО /преместване в друго училище/		Бр. ученици с наложени санкции по чл. 199, ал. 1, т. 5 от ЗПУО	
	2017/2018	2018/2019	2017/2018	2018/2019	2017/2018	2018/2019	2017/2018	2018/2019	2017/2018	2018/2019
Радомир	56	73	0	1	9	18	1	2	1	2

Източник: Национален статистически институт

Обхватът и задържането на децата и учениците в образователната система оказва изключително влияние върху състоянието на образователната мрежа. Този фактор е приоритетен за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в Общината. Педагогическите екипи би трябвало да разработят свои политики за намаляване броя на напусналите образователната система. В педагогическите институции трябва да се изработват механизми, действащи успоредно с механизма за обхват и включване, да се прилагат добри педагогически практики, да се търси своевременно съдействие и от родителската общност.

За община Радомир се отчитат най-много наказания, наложени по т. 2 „Забележка“.

2.3. Физически параметри на детските градини и учебните заведения в община Радомир

Осигуряването на равен достъп до образование и социално включване на децата и учениците със специални образователни потребности, чрез изграждане на достъпна архитектурна среда, е повсеместно реализирана политика в община Радомир, относно тяхното общообразователно обучение.

Детските градини разполагат с достатъчен сграден фонд, отговарящ на условията за цялостен, качествен и пълноценен педагогически процес. През последните години чрез реализиране на проекти и програми са направени подобрения относно функционалността и естетичността на материалната база. Необходимо е да се продължи модернизацията на материално-техническата база, както и моделирането ѝ с оглед подкрепата на все повече деца в детските градини, включително и тези със специфични образователни потребности.

Учебните заведения разполагат с добра материално-техническа база, която всяка година се подобрява и осъвременява. Изградени са здравни кабинети към училищата и детските градини, назначен е медицински персонал. Все още обаче се наблюдава бавен темп на технологично обновяване на учебно-техническите средства. Относно достъпа до комуникация и информация, съгласно предоставената от РУО-Перник информация, в нито едно училище на територията на общината няма проблеми. Въпреки че почти всички училища предлагат достъп за деца с физически и сензорни увреждания, достъпът е до първите етажи, като това създава неудобства както за тях, така и за техните съученици. В по-малките населени места изграждането на рампа и/или санитарен възел е още по-силно затруднено. Това налага участието на училищата в целеви програми чрез общините за изграждането на архитектурно-достъпна среда.

С особена важност е акцентирано върху повишеното ниво на безопасност в училищата и детските градини, както и на физическата сигурност на децата, учениците и учителите. В тази връзка в голяма част от училищата и детските градини се използват монтирани сигнално-охранителна техника и други съпътстващи съоръжения за безопасност.

2.4. Информация за предприетите мерки от училищата в община Радомир за изпълнение на Стратегията за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Радомир 2017-2019 г.

Съгласно предоставена информация от РУО - Перник, общата подкрепа в образователните институции в община Радомир в учебните 2017/2018 и 2018/2019 години е насочена към развитие потенциала на всяко дете и ученик и включва следните дейности:

1. екипна работа между отделните специалисти;
2. дейности за превенция на обучителните затруднения;

3. занимания по интереси, кариерно ориентиране на учениците;
4. поощряване с морални и материални награди;
5. дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
6. логопедична работа;
7. библиотечно – информационно обслужване;
8. грижа за здравето.

Екипната работа между учителите и другите педагогически специалисти, като един от най-важните аспекти от приобщаващото образование, се прилага и през двете години. На регулярни срещи се обменя информация, обсъждат се дейности за подкрепа, коментират се проблеми и се вземат решения с цел подобряване работата с децата и учениците. Споделени са добри практики. Набелязани са конкретни мерки за обща подкрепа за отделни ученици, насочени към допълнително обучение или допълнителни консултации по учебен/и предмет/и, занимания по интереси подходящи за развитие на способностите и уменията на децата и учениците, конкретни дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение в училището.

Превенцията и преодоляването на обучителните затруднения през учебните 2017/2018 и 2018/2019 години в училищата в община Радомир е осъществена чрез **допълнителни консултации по учебни предмети**, допълнително обучение през учебната година и групи за работа през лятната ваканция. За целта, директорите със заповеди са утвърдили графици за допълнителни консултации по учебни предмети съответно за първи и втори срок, за които са уведомени учениците и родителите. Видът на подкрепата и броят часове за консултации или допълнителни часове по учебен предмет са определени на заседание на съответното методическо обединение след анализ на входните равнища на учениците и през учебната година при установени пропуски или слаби оценки след среща на координатора, учителя по съответния учебен предмет и класния ръководител.

След направените през м. декември 2018 г. промени в Наредбата за приобщаващото образование е определена възможността за организиране на групи за занимания по интереси и допълнително обучение.

Заниманията по интереси са насочени към развитието потенциала и способностите на учениците и повишаване мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности, с оглед индивидуалните им потребности и интереси.

Център за подкрепа на личностното развитие- Общински детски комплекс гр. Радомир през учебните 2017/2018 и 2018/2019 години осъществява дейности за обща подкрепа - занимания по интереси в направленията: „Наука и технологии”, „Изкуства” и „Спорт”. Специалистите от центъра през учебната 2017/2018 г. работят с общо 41 групи (27 постоянни и 14 временни групи) с 342 деца и ученици. През месеците юни и юли са организирани и се провеждат летни занимания с 48 деца и ученици, а през учебната 2018/2019 г. - с 30 групи (23 постоянни и 7 временни групи) с 310 деца и ученици. През месеците юни и юли са организирани и се провеждат летни занимания с 45 деца и ученици.

През двете учебни 2017/2018 и 2018/2019 години **кариерното ориентиране** се осъществява от педагогическите съветници и класните ръководители, чрез предвидени в тематичните разпределения теми за кариерно ориентиране, индивидуално и групово информиране и консултиране, формиране на умения за планиране на кариерното развитие, провеждане на информационни срещи в часа на класа, изготвяне на тематични

презентации и табла, родителски срещи за учениците от седми клас, свързани с избора на предпочитаните специалности и професии и ориентиране към желаното училище.

През учебните 2017/2018 и 2018/2019 години учениците участват в олимпиади по различни предмети в зависимост от интересите си, **спортни състезания и конкурси, в различни изяви на общинско, областно и национално ниво** и са взели множество награди и медали. Моралните и материалните награди са заложили в правилниците за дейността на училищата и стимулират изяви на учениците на училищно, общинско или национално ниво.

Учениците, спечелили призови места в олимпиади, състезания и други училищни, общински и други форуми, са поощрени с **морални и материални награди**, с грамоти за участие или отлично представяне.

През учебната 2018/2019 г. децата и учениците от ЦПЛР-ОДК гр. Радомир са взели участие в 15 общински мероприятия и 10 областни и национални конкурси и състезания, като са спечелили 3 първи места, 2 втори места, 3 трети места и 1 поощрение.

Дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение.

За преодоляване на проблемното поведение на учениците в училище са осъществени редица дейности като: обсъждане между ученика и класния ръководител на възникнал проблем с цел откриване на причините за него и изясняването му, консултиране на ученика с педагогически съветник или психолог, насочване на детето или ученика към занимания по интереси, съобразени с неговите потребности и възможности, участие на ученика в дейности в полза на училището, които са разписани в Правилника за дейността на училището, привличане на родителите, групова работа с класовете.

Библиотечно – информационното обслужване се осъществява в училищата от общината, в които има функциониращи библиотеки. Това са: ОУ „Христо Смирненски“, НУ „Арх. Зиновий“, СУ „Св. Св. Кирил и Методий“, ТПГ „Никола Вапцаров“, ОУ „Хрисот Ботев“ с. Дрен, ОУ „Хрисот Ботев“ с. Гълъбник и ОУ „Иван Вазов“ с. Извор. Тази дейност в община Радомир се подпомага и от библиотечните фондове на всички читалищни библиотеки на територията на общината – към НЧ „Напредък 1895г“ – Радомир, читалищните библиотеки в с. Извор, с. Дрен и към ЦПЛР – ОДК – Радомир.

Грижата за здравето на децата и учениците.

В Областната стратегия за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в облас Перник за 2020-2022г. са анализирани данни за антропометричните показатели на децата и учениците, съпоставени с нормата за съответната възрастова граница. Посочен е и броят на децата и учениците, покрили нормите за физическа дееспособност. Данните са събрани от личните здравно-профилактични карти на децата и учениците и са обобщени от медицинския персонал на учебните заведения. Трябва да се отбележи факта, че 97,8 % от децата на област Перник са с проведени профилактични прегледи, при учениците 96,7%. Представени са данни за броя на децата и учениците, чиито заболявания изискват диспансерно наблюдение.

От всички представени данни могат да се направят следните изводи за здравословното състояние на децата и учениците:

1. Повишен обхват при провеждане на профилактичните прегледи за последните две години;
2. Намаляване на броя на децата с паталогично отклонение от ръста;
3. Тенденция на намаляване на относителния дял на деца с нормално тегло е прекъсната, но техният дял продължава да е нисък;
4. Увеличава се процентът на децата от 3 до 7 години, които са покрили нормативите за физическа дееспособност;

5. Намаляване в процента на диспансерно наблюдаваните деца;
6. Водещ относителен дял на диспансеризирани деца и ученици с болести на дихателната система, алергични заболявания. Следват ги болестите на нервната система;
7. Намалява броят на регистрираните със заболявания и аномалии деца на възраст 1-3 години през последните четири години;
8. Задържане в тенденцията на увеличение на заболяемостта.
9. Предприемане на мерки за достигане на пълен обхват на децата и учениците на територията на общината с профилактични прегледи. Необходимо е провеждане на дейности за намаляване на стреса и укрепване на имунната система, подобряване на храненето, възпитание в здравословен начин на живот. Важно е подобряването на хигиенните условия и факторите на околната среда.

В училищата и детските градини на община Радомир е осигурен достъп до здравни грижи и са създадени условия за медицинско обслужване, което се осигурява от съответната община, както финансово, така и кадрово. Има оборудвани и обзаведени 10 медицински кабинети. Медицинските специалисти, които работят в тях са 11.

Провеждат се беседи или лекции на здравна тематика, които са планирани в годишния план на училището и провеждани от медицинските сестри или съвместно с психолога и класните ръководители в съответното учебно заведение.

Обща подкрепа за личностно развитие на децата в детските градини от община Радомир се изразява в грижи за физическото, психичното и социалното развитие на децата, откриване на затруднения в ученето и участието на децата в различни дейности, откриване на дарби. Осигурена е възможност за занимания по интереси чрез предоставяне на допълнителни педагогически услуги от външни преподаватели: английски език, народни и други танци, различни видове спорт, театрални постановки за деца и други. При установени езикови и/или емоционално-поведенчески затруднения се провеждат консултации с родителите и, ако е необходимо, се насочват към определени специалисти. При установени затруднения при усвояване на знанията е организирана индивидуална работа със съответното дете.

Дейност на екипите за подкрепа на личностно развитие в училищата и детските градини

Във всички детските градини и училищата за всяко дете/ученик, на което е одобрена предоставянето на допълнителна подкрепа, директорът е определил със заповед Екип за подкрепа на личностно развитие, съгласно разпоредбите на чл. 188, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. В екипите задължително се включват психолог и логопед, съгласно изискванията на чл. 128, ал. 2 от Наредбата за приобщаващо образование.

МИСИЯ, ВИЗИЯ, СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА СТРАТЕГИЯ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА РАДОМИР

Мисия

Мисия /основна цел на Общинската стратегия е създаване и осигуряване на ключовите фактори, условия и ресурси за успешна работа за предоставяне в образователните институции на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от община Радомир.

Визия

В периода 2020-2022 г. в системата на предучилищното и училищното образование в община Радомир е осигурена цялостна и пълноценна подкрепа за личностно развитие на всяко дете и ученик за реализация на потенциала им, развитие на способностите и уменията им в съответствие с техните индивидуални потребности в диалогична среда за ангажирано участие и сътрудничество на заинтересованите страни.

Във визията са въплътени следните основни идеи:

- Идеята за осигуряване на качествено и достъпно образование в общинската образователна система, насочено към развитие на мотивирани и способни на социална и професионална реализация деца и ученици, в която зачитането на човешките права, равнопоставеността, достойното отношение към различните, социалната справедливост са основни компоненти.
- Идеята за утвърждаване на общинската образователна политика като публична политика, която посреща по-ефективно широкия спектър от потребности на учениците и индивидуалните им различия и способности и гарантира благоденствието и успеха на всички деца и ученици.

Стратегически цели, приоритети и дейности за изпълнение на Стратегията:

Стратегическа цел 1. Осигуряване на условия и равни права на достъп до пълноценна обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици

Стратегическа цел 2. Осигуряване на безопасна, здравословна и осигурена с ресурси среда (човешки, времеви, технически, материални и нематериални) за предоставяне на пълноценна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

Стратегическа цел 3. Осигуряване на подходяща приобщаваща физическа, психологическа и социална среда за учене и развитие на способностите и уменията на всяко дете и ученик в съответствие с индивидуалните образователни потребности

Стратегическа цел 4. Подобряване на взаимодействието между участниците в образователния процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители) и междуинституционално партньорство за осигуряване на необходимата подкрепа

Формулираните стратегически цели отразяват предизвикателствата и общите очаквания във връзка с прилагане на политиката за ефективно планиране, координация, наблюдение и оценка на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците в община Радомир в периода 2020-2022 г.

Изпълнението им се основава на прилагане на диференцирани подходи за зачитане на индивидуалните потребности и развиване на уменията на всяко дете за постигане на равен достъп до качествено образование и обучение.

Стратегическите цели се основават на концепцията за изграждане на организирана системна среда за подкрепа и подпомагане развитието на децата и учениците в риск, със

специални образователни потребности, с хронични заболявания и увреждания, с изявени дарби и всяко друго дете и ученик и изграждането им като устойчиви и уважаващи себе си и другите личности, вкл. тяхната пълноценна социализация.

Постигането на целите на Стратегията предполага ангажираност и отговорност на всички заинтересовани институции и партньори - представители на държавната администрация, местни власти, образователни институции, центрове за подкрепа, социални партньори, неправителствени организации, родители, педагогически кадри.

Не на последно място, изпълнението на стратегическите цели ще допринесе за утвърждаване на приобщаващото образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.

Стратегическа цел 1.

Осигуряване на условия и равни права на достъп до пълноценна обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици

Приоритет 1.1.

Подобряване на ключовите компетентности от знания и умения на всички деца и ученици и осигуряване на възможности за разнообразна личностна изява

Дейност 1. Усвояване на традиционни умения като общуване на майчин език, владение на чужди езици, цифрови умения, грамотност и основни умения в областта на математиката и природните науки.

Дейност 2. Усвояване на хоризонтални умения като умения за учене, социална и гражданска отговорност, инициативност и предприемачество, културна осъзнатост и творчество и др.

Дейност 3. Участие на училищно, общинско и областно ниво на спортни празници и състезания, вкл. за ученици със СОП, на кулинарни празници и състезания, на театрални групи, на културни събития и др.

Приоритет 1.2.

Утвърждаване на ценностите на личностното развитие и приобщаващото образование за обучение и възпитание на автономни личности с индивидуален напредък и успехи.

Дейност 1. Символна среда в училищните институции като елемент от културата им и като отличителен белег сред общността - въведени или актуализирани идейни символи (философия, мото, девиз и др.), организационни символи (представителни органи, регламенти, правила и др.), обектни символи (знаме, значка, ученически униформи и др.), дейностни символи (традиции, ритуали, празници, чествания и др.)

Дейност 2. Създадени общности от ученици, учители и родители, които се чувстват свързани и приобщени - сътрудничество, съвместни инициативи.

Приоритет 1.3.

Определяне и оценяване на индивидуалните потребности на децата и учениците и необходимостта от обща и допълнителна подкрепа

Дейност 1. Осъществяване на ранна оценка на децата – за 3 - 3,5 г.- скрининг, 5-6г.- оценка на риска от обучителни затруднения.

Дейност 2. Осъществяване на ранна оценка на дарби - диференциране на децата и учениците с изяви дарби по сфери, степен на даровитост, форма и проявление и др.

Дейност 3. Осъществяване на допълнителна подкрепа за ресурсно подпомагане и на необходимата работа с други специалисти като психолог, логопед, рехабилитатор и др.

Приоритет 1.4.

Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците с обучителни трудности, със специални образователни потребности и с хронични заболявания в образователните институции

Дейност 1. Провеждане на консултации и допълнително обучение на учениците по съответните учебни предмети, идентифицирани като затрудняващи ученика.

Дейност 2. Разработване на индивидуален учебен план и индивидуални учебни програми в случаите, регламентирани със закона, и изготвяне на график за дейността, съобразен с психофизическите особености и индивидуалните потребности на ученика.

Дейност 3. Създаване на екипи за подкрепа за личностно развитие в детската градина или в училището за конкретно дете/ученик за допълнителната подкрепа, въз основа на извършената оценка на индивидуалните потребности.

Дейност 4. Оказване на логопедична, педагогическа и психологическа подкрепа за преодоляване на трудности в обучението.

Дейност 5. Провеждане на обучения и квалификации на персонала в образователните институции, в които се обучават и възпитават деца и ученици с обучителни трудности, със СОП, с хронични заболявания, нуждаещи се от допълнителна подкрепа.

Приоритет 1.5.

Подкрепа за развитие на заложите и талантите и удовлетворяване на потребностите на даровитите деца в образователните институции

Дейност 1. Участие в различни национални и международни изяви - състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби, тематични семинари и др.,

Дейност 2. Създаване на клубове по интереси, работилници, кръжоци, трупни и др., в които децата да тренират своите умения.

Дейност 3. Прилагане на система за поощрения и награди от образователните институции за изяви ученици на училищно, общинско, областно и национално ниво.

Дейност 4. Използване на възможностите на центровете за подкрепа на личностното развитие за подкрепа на децата и учениците с изяви дарби.

Приоритет 1.6.

Осигуряване на подкрепа на ученици с проблемно поведение

Дейност 1. Изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката

Дейност 2. Разглеждане на теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование в часа на класа, в заниманията по интереси и във факултативните часове.

Дейност 3. Запознаване с различните форми на насилие и с техники за преодоляването им.

Дейност 4. Провеждане на превантивни кампании, спортни дейности и др. срещу агресията и тормоза в образователните институции и по общини.

Приоритет 1.7.

Дейности за кариерно ориентиране и консултиране на учениците за професионална реализация на пазара на труда

Дейност 1. Провеждане на дейности по професионално ориентиране в училищата чрез игри, директно наблюдение и пряк контакт с хора от различни професии.

Дейност 2. Организиране и провеждане на кариерни форуми с участието на различни групи работодатели, които предоставят информация на учениците.

Дейност 3. Провеждане в училищата, осъществяващи професионално обучение, на седмица на професиите, където ученици от различни професии могат да предложат различни дейности по изучаваните професии.

Дейност 4. Създаване на ефективни контакти и взаимодействия с Агенцията по заетостта и провеждане на инициативи по кариерно ориентиране и консултиране с участието на представители на агенцията.

Дейност 5. Осъществяване на взаимодействие с центровете за кариерно ориентиране.

Дейност 6. Обогащаване на материално-техническата база в професионалните гимназии, сключване на договори с предприятия за осигуряване на работни места за провеждане на учебни практики, провеждане на дуално обучение и др.

Приоритет 1.8.

Осигуряване на допълнителна подкрепа на децата и учениците в риск и от уязвими общности

Приоритетът подкрепя дейности, насочени към гарантиране на равни шансове за ранното детско развитие в семейни и общностни среди на всички деца и ученици от уязвими групи. Специализирана подкрепа трябва да бъде оказана за реинтеграция на ученици, напуснали системата на образование и на такива незавършили образование, към трудовата среда.

Дейност 1. Стимулиране посещаемостта в детските градини.

Дейност 2. Проучване по общини на необхванатите в училище ученици от социално слаби и ромски семейства. Водене на Регистър на децата и учениците в риск.

Дейност 3. Екипна работа по обхващане и превенция на отпадането от училище на деца и ученици от уязвими общности.

Дейност 4. Предприемане на мерки за подкрепа на детето и ученика в прехода към училище и между образователните етапи и степени.

Дейност 5. Координация и сътрудничество между институциите по конкретни случаи на напускане на образователната система.

Дейност 6. Реинтегриране на ученици в образователната система в други форми на обучение, съгласно Закона за предучилищното и училищно образование.

Стратегическа цел 2.

Осигуряване на безопасна, здравословна и осигурена с ресурси среда (човешки, времеви, технически, материални и нематериални) за предоставяне на пълноценна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

Приоритет 2.1.

Осигуряване на специалисти в училищата и детските градини за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците и повишаване на компетентността на специалистите

Дейност 1. Обезпеченост с правоспособни, мотивирани, ангажирани и квалифицирани учители и специалисти –педагогически персонал, педагогически съветници, логопеди, психолози в училищата и детските градини и др.

Дейност 2. Използване на професионалните компетенции на специалистите, работещи в социалните услуги в подкрепа на децата със СОП и с рисково поведение.

Приоритет 2.2.

Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за откликване на многообразието от потребности на децата и учениците

Дейност 1. Осигуряване на методическа подкрепа и обучение на педагогическите специалисти от детските градини за ранно разпознаване на риска от обучителни затруднения.

Дейност 2. Участие на педагогическите и управленски кадри в обучения и квалификации за работа с различни групи деца и ученици - надарени деца, деца със СОП в обща образователна среда, за работа с рано отпадащи и рискови младежи и др.

Дейност 3. Обучение на класни ръководители за ефективно изпълнение на специфичните допълнителни професионални задължения.

Дейност 4. Придобити компетенции на педагогическите специалисти за работа със семейството и формиране на практически умения за включване на родителите в работата и живота на училището.

Дейност 5. Осигуряване участието на педагогическите специалисти в обучения по позитивна дисциплина и мениджмънт на класа, в обучения по управление на конфликти, подобряване на компетенциите за рефлексивност и предприемане на действия.

Приоритет 2.3.

Сътрудничество и взаимодействие между педагогическите специалисти и обмен на добри практики

Дейност 1. Осъществяване на екипни срещи в институциите за обсъждане на възникнали проблеми при осъществяването на дейностите по подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

Дейност 2. Организиране на форуми за споделяне на опит и добри практики от педагогическите специалисти – на училищно, общинско, областно, национално и международно ниво.

Дейност 3. Провеждане на кръгли маси, конференции, семинари, тренинги, фокус групи и др.

Стратегическа цел 3.

Осигуряване на подходяща приобщаваща физическа, психологическа и социална среда за учене и развитие на способностите и уменията на всяко дете и ученик в съответствие с индивидуалните образователни потребности

Приоритет 3.1.

Подобряване на достъпната архитектурна и физическа среда в образователните институции

Дейност 1. Подходящо оформени помещенията и пространствата за общо ползване за деца и ученици с увреждания.

Дейност 2. Изграждане и/или подобряване на входните и комуникационни пространства (достъпност до входа, помещенията и пространствата) в детските градини и училищата – рампи, асансьори и др.

Дейност 3. Изграждане и адаптиране и/или ремонт на детски площадки и съоръжения за игра в училищата и детските градини за деца с увреждания.

Дейност 4. Изграждане и адаптиране и/или ремонт на санитарни възли в образователните институции за децата и учениците с увреждания.

Приоритет 3.2.

Подобряване на специализираната подкрепяща среда в образователните институции

Дейност 1. Осигуряване на подходяща апаратура и специализирани технически средства за деца и ученици с увреждания.

Дейност 2. Създаване и оборудване на подходящи помещения и кабинети за ресурсно подпомагане във всяко училище и детска градина, в които има деца със СОП и периодично обновяване на кабинетите с дидактични материали и помагала.

Дейност 3. Организиране на специализирани работни и игрови кътове за индивидуална работа за деца и ученици със СОП.

Дейност 4. Осигуряване на специализирани столове и маси и подходящото им позициониране, както и използването на помощни средства (нехлъзгащи се подложки, приспособления за писане и др.).

Приоритет 3.3.

Осигуряване на стимулираща психологическа среда в образователните институции

Дейност 1. Осъществяване на ефективни способи за комуникация в класа - провеждане на тренинги, уъркшопове, дискусии и др. форми за повишаване на уменията за общуване на учениците и насърчаване на самодисциплината.

Дейност 2. Провеждане на групови срещи за преодоляване на конфликти в класната стая и колективното им решаване.

Дейност 3. Използване на подходящи методи и средства за справяне с неприемливо поведение (тормоз, насилие и др.) и затруднения с приобщаването.

Дейност 4. Реализиране на дейности, които формират национално самочувствие и патриотичен дух – от областта на глобалното, гражданското, здравното и интеркултурно образование, предприемачеството, учебни програми за управлението на личните финанси и програмирането, за защитата на родината, населението и околната среда.

Дейност 5. Приемане и утвърждаване на система за поощряване чрез учредяване на морални и материални награди на учениците и учителите в училището..

Стратегическа цел 4.

Подобряване на взаимодействието между участниците в образователния процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители) и междуинституционално партньорство за осигуряване на необходимата подкрепа

Приоритет 4.1.

Развитие на ефективни форми на сътрудничество и взаимодействие с родителите на децата и учениците

Дейност 1. Осигуряване на подкрепяща среда (емоционална подкрепа и разбиране) за семействата и близките на децата и учениците – консултиране на родители от ресурсни учители, психолози, логопеди, социални работници и др.

Дейност 2. Консултиране на родителите на деца и ученици с изявени дарби и насочване към специалисти в различни сфери за развитието му.

Дейност 3. Своевременно информиране на родителите на деца в риск от отпадане от образователната система и предприемане на мерки, консултиране със специалист и др.

Дейност 4. Приобщаване на родителите към училищната общност чрез включването им в дейности на ниво училище.

Приоритет 4.2.

Подобряване на координацията и сътрудничеството между институциите по отношение на работата с децата в риск и деца, жертви на насилие

Дейност 1. Съвместни дейности на институциите в системата на предучилищното и училищното образование с МВР, Отдел “Закрила на детето” и Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните в подкрепа на деца с рисково поведение и жертви на насилие.

Дейност 2. Образователни програми и кампании в училище и/или в рамките на центровете за обществена подкрепа за превенция на рисково поведение (агресия; насилие; отклоняващо се и рисково поведение ученици).

Дейност 3. Провеждане на съвместни кампании (между училищата и РЗИ, МВР и др.) срещу зависимостите, съвместни срещи и дискусии с представители на МВР, Отдел “Закрила на детето”, Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Дейност 4. Ангажиране с конкретни мерки на обществените съвети, ученическите съвети, ученици и родители-доброволци в дейности, насочени към приобщаването на ученици в риск и ученици в неравностойно положение.

Дейност 5. Сътрудничество с библиотеките, мерки за повишаване на грамотността в полза на предотвратяване на обучителните трудности и отпадане.

Приоритет 4.3.

Сътрудничество между институциите, НПО и гражданското общество за подобряване на обществената информираност и съпричастност към целите и принципите на приобщаващото образование

Дейност 1. Провеждане на информационни и разяснителни кампании по въпросите на приобщаващото образование с цел промяна на (дискриминационните) обществени нагласи и за преодоляване на предразсъдъците, за повишаване на информираността и чувствителността към децата и учениците със специални образователни потребности, с увреждания, с хронични заболявания, от различни етноси.

Дейност 2. Осъществяване на междуинституционална подкрепа за формиране на политики за приемственост между предучилищното и училищното образование.

Дейност 3. Засилване и укрепване ролята на местните власти в процеса на приобщаващото образование - планиране и реализиране на общински дейности в подкрепа на приобщаващото образование; включване на приоритети в общинските политики, свързани с подкрепа на деца и ученици от уязвими групи и с изяви дарби;

Дейност 4. Сътрудничество и изграждане на устойчиви партньорства между учебните заведения и институции и организации в различни аспекти като квалификация на педагогическите специалисти, осигуряване на специалисти, проучвания, партньорски проекти.

Дейност 5. Взаимодействие и сътрудничеството с НПО и организации в областта на науката, спорта, културата, екологията, здравеопазването и патриотичното възпитание, висши учебни заведения, образователни институции спортни организации при реализиране на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците (съвместни инициативи, кампании, прояви, дискусии, празници, концерти, фестивали, спортни състезания и др.)

СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ОБЩИНСКАТА СТРАТЕГИЯ

Съгласно разпоредбите на чл. 197 от Закона за предучилищното и училищно образование, **Областната стратегия** за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Перник **служи за основа на разработване на общинска стратегия**, която се изготвя за периода на действие на Областната стратегия и се приема от местните общински съвети. Общинските стратегии за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците е препоръчително да се представят на Областен съвет за развитие на област Перник.

На оперативно ниво целите на Общинската стратегия се изпълняват съгласно **Годишен план на дейностите** за подкрепа за личностно развитие, предложен от кмета на съответната община. Годишният план се съгласува с РУО-Перник и също се приема от Общинския съвет (в срок до 30 април ежегодно). Изпраща се за информация на областния управител (до 15 май ежегодно).

Изпълнението на годишните общински планове се координира и отчита на общинско ниво по ред, определен от кметовете на общините. Изпълнението на

общинските планове се отчита и на областно ниво, като всяка община трябва да представи в областната администрация отчет за изпълнението на дейностите по общинския годишен план.

Мониторингът на изпълнението им включва събиране на данни и информация, обобщаването им, анализ на постигнатия ефект от осъществяваните мерки и дейности и изготвяне на препоръки за подобряване или обобщаване на добри практики. Общините регламентират вида на данните и информацията, необходими за мониторинга, институциите, които ги предоставят и определят индикатори за отчитане на напредъка.

МЕРКИ ЗА ИНФОРМАЦИЯ, ПУБЛИЧНОСТ И ПАРТНЬОРСТВО

Предвиждат се различни информационни мероприятия, които да осигурят публичност на Общинската стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Радомир в периода на нейното изготвяне, изпълнение, наблюдение и оценка. По този начин ще се получи утвърждаване на нейния положителен образец.

Мерките за информация и публичност на Стратегията се прилагат с цел:

- представяне и популяризиране сред широката общественост и заинтересованите страни на резултатите, ползите и положителния ефект от изпълнението;
- Подпомагане изпълнението на обществена подкрепа към политиките на приобщаващо образование.

Водещите принципи на комуникация са:

- Целенасоченост – ясно диференцирани цели и аудитория на всяко комуникационно послание;
- Прозрачност – яснота и всеобхватност на информацията, разпространена в общественото пространство;
- Достъпност на информацията – достигане на посланията и комуникираната информация до най-голям брой заинтересовани лица;
- Качество на информационните ресурси- изчерпателност, задълбоченост и аналитичност на комуникационните послания;
- Позитивност на комуникационните послания – изграждане климат на доверие и съпричастие с всички заинтересовани страни;
- Партньорство – открит диалог и сътрудничество в комуникационния обмен с всички заинтересовани страни, с неправителствени организации, сдружения и медии.

Основни комуникационни методи:

- Директна комуникация – представяне на възможност на заинтересованите страни и на широката общественост да споделят своите мнения, гледни точки и предложения в рамките на дискусии и кръгли маси;

- Комуникации чрез масовите медии – представяне на информация, относно изпълнението на Стратегията чрез пресконференции, брифинги, медийни съобщения и др.;
- Комуникация чрез интернет и информационни материали – поддържане и актуализиране на информацията за Стратегията в интернет страниците на партньорите и на заинтересованите страни;
- Разработване и публикуване на тематични информационни материали и снимков архив, съобразени с визията, целите и приоритетите на Стратегията;
- Работа с партньори- да се подкрепят инициативи на гражданското общество и НПО в сферата на приобщаващото образование.